

REZULTATI JANUARSKEGA ŠTETJA VODNIH PTIC LETA 2013 V SLOVENIJI

Results of the January 2013 waterbird census in Slovenia

LUKA BOŽIČ

DOPPS - Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Kamenškova 18, SI-2000 Maribor, Slovenija, e-mail: luka.bozic@dopps.si

Januarsko štetje vodnih ptic (IWC) poteka v Sloveniji od leta 1988, leta 1997 pa je bilo prvič zastavljeno kot celosten, koordiniran in standardiziran popis vodnih ptic na ozemlju celotne Slovenije (ŠTUMBERGER 1997). Od takrat naprej štetje pokriva vse večje reke, Obalo in večino pomembnejših stoječih vodnih teles v državi (ŠTUMBERGER 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002 & 2005, BOŽIČ 2005, 2006, 2007, 2008A, 2008B, 2010, 2011 & 2012). K temu sta pripomogla predvsem dobra organizacija in veliko število sodelujočih prostovoljnih popisovalcev. V poročilu so predstavljeni rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2013, ki je v podobnem obsegu potekalo že sedemnajstič zapored.

Leta 2013 smo vodne ptice šteli 19. in 20. januarja. Organizacija, potek, uporabljena metoda štetja in popisni obrazci so bili takšni kot leta 1997 (ŠTUMBERGER 1997). Pri obdelavi in predstavitvi rezultatov smo upoštevali tudi nekatere podatke, zbrane zunaj organiziranega štetja, vendar največ do pet dni pred ali po koncu tedna, predvidenega za štetje. Kormorane *Phalacrocorax carbo*, z izjemo števnih območij Kolpe ter Notranjske in Primorske, smo sistematično posebej šteli na znanih in domnevnih skupinskih prenočiščih. Na skupinskih prenočiščih smo šteli tudi vranjke *P. aristotelis* na števnem območju Obale, pritlikave kormorane *P. pygmeus* na števnem območju Drave in Mure ter galebe Laridae na števnem območju Drave. Mokože *Rallus aquaticus* smo na ptujskih studenčnicah sočasno s štetjem drugih vodnih ptic popisali s pomočjo predvajanja posnetka oglašanja. Metoda je podrobneje opisana v Božič (2002). V štetje so bile tako kot vsako leto vključene vrste iz naslednjih skupin ptic: plovci Anatidae, slapniki Gaviidae, kormorani Phalacrocoracidae, čaplje Ardeidae, štokrlje Ciconiidae, plamenci Phoenicopteridae, ponirki Podicipedidae, tukalice Rallidae, pobrežniki Charadriiformes ter belorepec *Haliaeetus albicilla*, rjavi lunj *Circus aeruginosus*, močvirska uharica *Asio flammeus*, vodomec *Alcedo atthis* in povodni kos *Cinclus cinclus*.

Januar 2013 je bil, gledano v celoti, toplejši kot običajno, najbolj izrazito v Ljubljanski kotlini (> 3 °C nad dolgoletnim povprečjem). Največji del države je bil 2 do 3 °C toplejši kot običajno. Povprečne temperature so bile v prvi dekadi januarja med 0 in 5 °C, na Obali celo nekaj več. V drugi dekadi januarja, torej neposredno pred štetjem, je bilo v notranjosti Slovenije precej hladneje, s povprečnimi temperaturami večinoma nekoliko pod 0 °C in najnižjimi temperaturami pod -5 °C. Sicer so bile najnižje januarske temperature zabeležene nekaj zadnjih dni meseca. Temperature v decembru 2012 so bile povsod po Sloveniji blizu dolgoletnega povprečja, pri čemer je bila prva polovica meseca hladnejša, druga pa toplejša kot običajno. Največ padavin je bilo na JV, njihova količina pa se je v primerjavi z dolgoletnim povprečjem v obeh mesecih zmanjševala od juga proti severu države. Januarja je bilo dolgoletno povprečje padavin preseženo v večjem delu države, primanjkljaj je bil v večjem delu alpskega sveta. Prva tretjina januarja je bila sušna, v tednu pred štetjem pa so Slovenijo zajele močne padavine. Štetje je povsod po Sloveniji, z izjemo Obale in dela Primorske, ovirala debela snežna odeja, ki je ponekod presežala 50 cm (CEGNAR 2012, CEGNAR & GORUP 2013). Povprečni pretoki rek so bili decembra nekoliko večji kot v dolgoletnem primerjalnem obdobju. Januarja so bili pretoki v času do štetja majhni, neposredno po štetju pa so se na večini rek občutno povečali (STROJAN 2012 & 2013). V času štetja je bilo nad zahodno Evropo ter zahodnim in severnim Sredozemljem obsežno ciklonsko območje. V soboto se je Sloveniji od jugozahoda bližala oblačnost tople fronte, v nedeljo so bile ponekod rahle padavine. V večjem delu države je prevladovalo oblačno vreme. V soboto zjutraj so bile temperature povsod pod lediščem, najvišje dnevne pa večinoma med -1 in 2 °C, na Primorskem do 6 °C in Obali do 10 °C. V nedeljo je bilo topleje (MARKOŠEK 2013).

V času štetja so bile reke večinoma nezaledenele. Z ledom so bili delno prekriti le nekateri odseki na Pesnici (1/4), odvodnem kanalu HE Formin na Dravi (do 4/4) in Soči (1/4) ter rečne akumulacije Ormoško jezero (samo robovi), Gajševsko jezero (3/4) in Ledavsko jezero (3/4). Od pomembnejših stoječih voda so bila jezera v Pesniški dolini zaledenela 3/4 ali v celoti, zadrževalnik Medvedce v celoti, Škalsko jezero 3/4, gramoznica Stari grad 3/4, Cerknjsko jezero 3/4, gramoznica Vrbina, Bohinjsko in Blejsko jezero so bili nezaledeneli, Vonarsko jezero pa je bilo suho. Večje in globlje gramoznice v Pomurju so bile nezaledenele, druge 3/4 ali v celoti. Ribniki, gramoznice in tudi potoki na Dravskem in Ptujskem polju so

Tabela 1: Število vseh in pregledanih popisnih odsekov na rekah in obalnem morju ter njihova skupna dolžina na posameznem števnem območju in v celotni državi med januarskim štetjem vodnih ptic (IWC) leta 2013 v Sloveniji**Table 1:** Number of all and surveyed sections on the rivers and coastal sea, as well as their total length in separate count areas and in the entire country during the January 2013 waterbird census (IWC) in Slovenia

Števno območje/ Count area	Št. vseh popisnih odsekov / Total no. of survey sections	Dolžina/ Length (km)	Št. pregledanih odsekov / No. of sections surveyed	Dolžina/ Length (km)
Mura	61	220,2	54	191,6
Drava	138	374,4	121	324,1
Savinja	30	94,5	25	70,3
Zgornja / Upper Sava	100	309,0	95	286,8
Spodnja / Lower Sava	71	272,7	61	238,4
Kolpa	14	118,0	6	48,4
Notranjska in Primorska	39	250,9	27	163,1
Obala / Coastland	12	42,6	12	42,6
Skupaj / Total	465	1682,3	401	1365,3

Tabela 2: Število vseh in pregledanih lokalitet (stoječih voda, potokov in manjših rek) na posameznem števnem območju in v celotni državi med januarskim štetjem vodnih ptic (IWC) leta 2013 v Sloveniji**Table 2:** Number of all and surveyed localities (standing waters, streams and smaller rivers) in separate count areas and in the entire country during the January 2013 waterbird census (IWC) in Slovenia

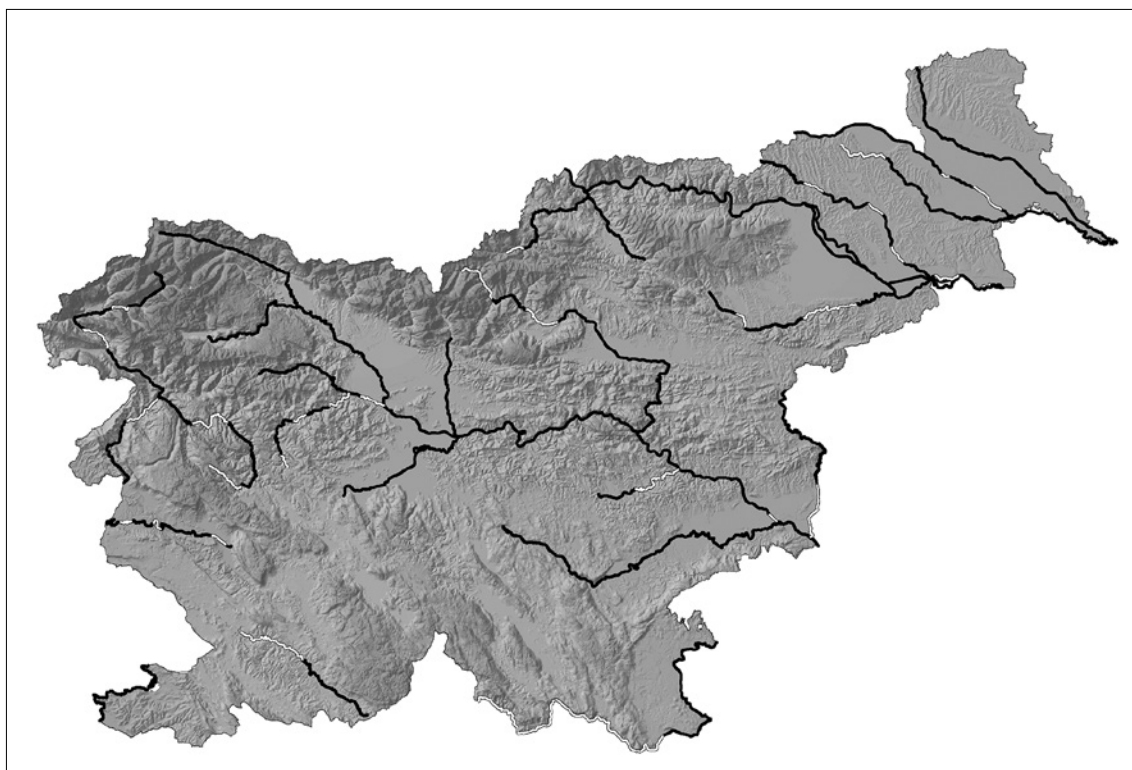
Števno območje/ Count area	Št. vseh lokalitet – stoječe vode / Total no. of localities (standing waters)	Št. vseh lokalitet – tekoče vode/ Total no. of localities (streams)	Št. pregledanih lokalitet – stoječe vode / No. of surveyed localities (standing waters)	Št. pregledanih lokalitet – tekoče vode / No. of surveyed localities (streams)
Mura	71	9	33	5
Drava	55	23	35	10
Savinja	16	9	16	3
Zgornja / Upper Sava	20	20	13	8
Spodnja / Lower Sava	10	10	8	4
Kolpa	1	4	1	2
Notranjska in Primorska	20	34	13	13
Obala / Coastland	13	3	10	0
Skupaj / Total	206	112	129	45

bili zaledeneli od 1/4 do 3/4 ali v celoti. Drugod v notranjosti Slovenije so bila stoječa vodna telesa na celjskem območju, Ljubljanskem barju, območju Savske ravnin in spodnjem Posavju večinoma zaledenela 3/4 ali v celoti. Delno ali v celoti so bila zaledenela tudi stoječa vodna telesa in nekatere manjše reke na Ribniškem polju in Notranjskem. Na Primorskem in Obali so bila vsa vodna telesa brez ledu.

Sodelovalo je 273 popisovalcev. Pregledali smo 401 popisni odsek na rekah in obalnem morju v skupni dolžini 1365,3 km (tabela 1), kar je 81,2 % celotne

dolžine odsekov, vključenih v popis. Poleg tega smo pregledali tudi 174 lokalitet (129 stoječih voda in 45 potokov) od skupno 318 (tabela 2), kar je 54,7 % vseh lokalitet, evidentiranih v bazi januarskega štetja vodnih ptic do vključno leta 2013. Popisne odseke, pregledane v štetju leta 2013, prikazuje slika 1, razširjenost pregledanih lokalitet pa slika 2.

Skupaj smo prešteli 48.963 vodnih ptic, pripadajočih 68 vrstam. Poleg tega smo zabeležili še šest drugih taksonov (vrstno nedoločena gos *Anser* sp., domača gos, križanec rac potapljavk, domača

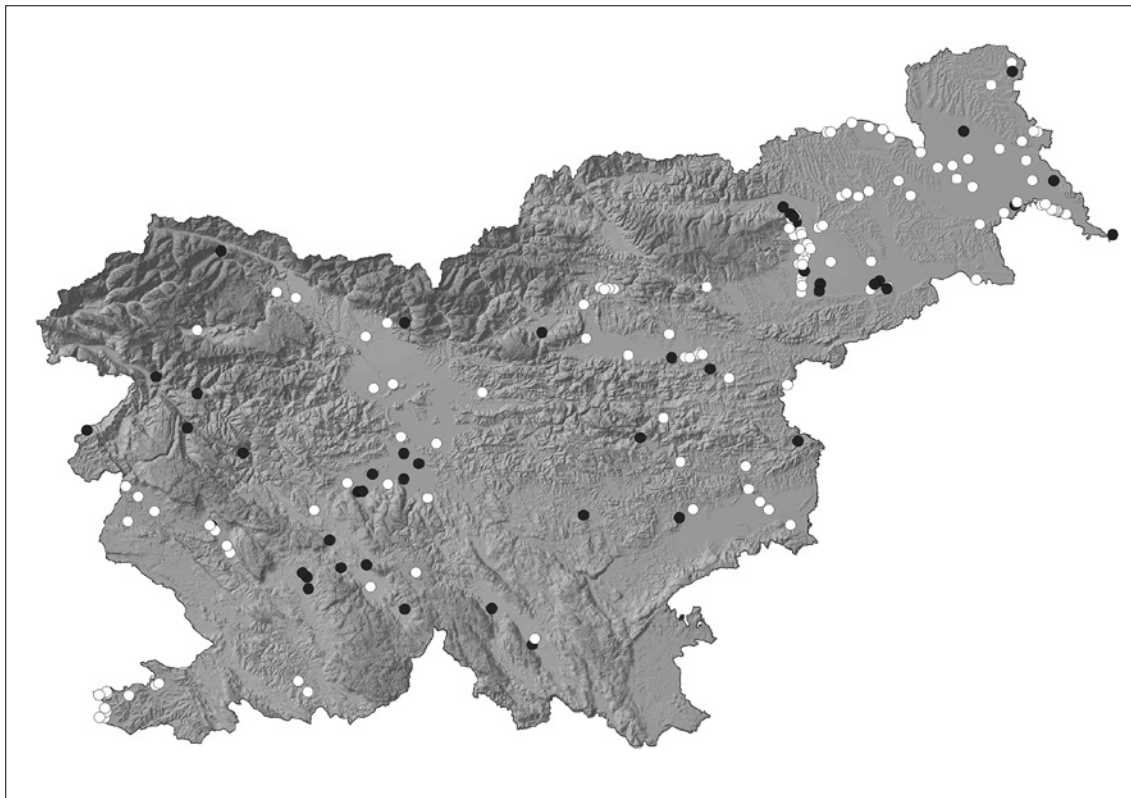
Slika 1: Popisni odseki januarskega štetja vodnih ptic (IWC) na rekah in obalnem morju v Sloveniji leta 2013; črne črte označujejo popisane, bele pa nepopisane odseke

Figure 1: Survey sections of the January 2013 waterbird census (IWC) on the rivers and coastal sea in Slovenia, with black lines denoting examined and white lines unexamined sections

raca, rumenonogi oziroma črnomoški galeb *Larus michahellis* / *cachinnans* in vrstno nedoločen galeb *Larus* sp.). To je po letu 2004 najmanjše število prešteti vodnih ptic, vendar skupaj z letoma 2008 in 2010 največje zabeleženo število vrst v januarskih štetjih. Tako kot običajno smo tudi leta 2013 največje število vodnih ptic prešteli na števnem območju reke Drave, in sicer 17.606. To je 36,0 % vseh vodnih ptic, prešteti v Sloveniji. Leta 2013 števila 10.000 prešteti vodnih ptic nismo presegli na nobenem drugem števnem območju, tudi nismo nikjer zabeležili največjega ali najmanjšega števila vodnih ptic doslej. Število vodnih ptic na območju Kolpe je bilo najmanjše, odkar ima status samostojnega števnega območja, na območju Drave pa smo prešteli manj vodnih ptic samo leta 1997. Na drugih števnih območjih se število vodnih ptic ni bistveno razlikovalo od povprečnega števila oziroma običajnega števila v zadnjih nekaj letih.

Mlakarica *Anas platyrhynchos* je bila v štetju leta 2013, tako kot med vsemi štetji doslej, daleč

najštevilnejša vrsta (22.545 os., 46,0 % vseh vodnih ptic). Po številu prešteti osebkov sledijo rumenonogi galeb *Larus michahellis* (3587 os., 7,3 % vseh vodnih ptic), rečni galeb *Chroicocephalus ridibundus* (3459 os., 7,1 % vseh vodnih ptic), liska *Fulica atra* (2732 os., 5,6 % vseh vodnih ptic) in kormoran (2127 os., 4,3 % vseh vodnih ptic). Rumenoonogi galeb je bil druga najštevilnejša vrsta le še med štetjem leta 2007, sicer je bil v zadnjih letih običajno 4.–6. najštevilnejša vrsta. Liska je bila v vseh štetjih do 2013 druga (v večini let) oziroma tretja najštevilnejša vrsta. Število 1000 prešteti osebkov so leta 2013 presegli še labod grbec *Cygnus olor*, beločela gos *Anser albifrons*, sivi galeb *Larus canus*, krehelj *Anas crecca* in siva čaplja *A. cinerea*. Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2013 po shemi razdelitve na osem števnih območij (Božič 2007, 2008A, 2008B, 2010, 2011 & 2012) so predstavljeni v tabeli 3. V dodatku 1 so števna območja podrobneje razčlenjena na posamezne reke in manjša območja z večjim številom lokalitet, kot so poplavne ravnice, doline, ravnine ipd.

Slika 2: Lokalitete, popisane med januarskim štetjem vodnih ptic (IWC) v Sloveniji leta 2013; beli krogi označujejo stoječe vode, temni krogi pa potoke in manjše reke

Figure 2: Localities examined during the January 2013 waterbird census (IWC) in Slovenia, with white circles denoting standing waters, and dark circles designating smaller rivers and streams

Leta 2013 smo prvič med januarskim štetjem vodnih ptic zabeležili malega laboda *Cygnus columbianus bewickii* (Ptujsko jezero, Drava) in močvirsko uharico *Asio flammeus* (zadrževalnik Medvedce, Drava). Obe vrsti sta v seznamu ugotovljenih ptic Slovenije uvrščeni med redke vrste, za malega laboda pa je omenjeno opazovanje šele tretji podatek o pojavljanju vrste v Sloveniji (HANŽEL & ŠERE 2011). Poleg teh smo od redkejših vrst zabeležili še laboda pevca *C. cygnus* (Ptujsko jezero; četrto opazovanje v januarskem štetju vodnih ptic) ter podobno kot leta 2012 tudi labodjo gos *Anser cygnoides* in rjavega galeba *Larus fuscus*. Leta 2013 smo prešteli največ beločelih gosi, dolgorepih rac *Anas acuta*, velikih žagarjev *Mergus merganser* in žerjavov *Grus grus* v okviru januarskih štetij vodnih ptic doslej. Število v naravo vnesenih vrst oziroma vrst, ki izhajajo iz ujetništva, je bilo podobno kot leta 2012, torej večje kot med štetji pred tem, vendar še vedno relativno majhno. Izmed vrst, ki se pojavljajo redno, je bilo labodov grbcev več le med štetjem leta 2008, sivih

gosi *Anser anser* in belolisk *Melanitta fusca* leta 1997, sivih galebov pa leta 2002 (tabela 3). Za tokratno štetje so značilna tudi najmanjša števila nekaterih vrst v sedemnajstih letih januarskih štetij vodnih ptic. Ta smo zabeležili pri čopasti črnici *Aythya fuligula*, zvoncu *Bucephala clangula*, kormoranu, mali beli čaplji *Egretta garzetta*, malem ponirku *Tachybaptus ruficollis*, liski *Fulica atra* in pikastem martinu *Tringa ochropus*, torej vrstah, ki večinoma spadajo med najštevilnejše med januarskim štetjem vodnih ptic. Število malih žagarjev *Mergellus albellus* je bilo manjše le med štetjem leta 2012, medtem ko njivske gosi *Anser fabalis* leta 2006 sploh ni bilo, med vsemi drugimi štetji pa je bilo število prešteti osebkov večje kot leta 2013. Prvič doslej v januarskem štetju vodnih ptic nismo zabeležili pribe *Vanellus vanellus*. Pri kormoranu smo zabeležili samo 15 aktivnih skupinskih prenočišč z relativno majhnim številom osebkov, medtem ko so bile številne tradicionalne lokacije prenočevanja opuščene. Nekatere značilnosti januarskega štetja 2013 so bile

Tabela 3: Števila prešteti vodnih ptic na posameznem števnem območju in v celotni Sloveniji med januarjem šteti vodnih ptic (IWC) leta 2013 (1 – Mura, 2 – Drava, 3 – Savinja, 4 – Zgornja Sava, 5 – Spodnja Sava, 6 – Kolpa, 7 – Notranjska in Primorska, 8 – Obala)

Table 3: Numbers of waterbirds counted in separate count areas and in the entire Slovenia during the January 2013 waterbird census (IWC) (1 – Mura, 2 – Drava, 3 – Savinja, 4 – Upper Sava, 5 – Lower Sava, 6 – Kolpa, 7 – Notranjska & Primorska, 8 – Coastland)

Vrsta / Species	1	2	3	4	5	6	7	8	Skupaj/ Total
<i>Cygnus olor</i>	253	725	72	209	595	4	58	31	1947
<i>Cygnus columbianus</i>		2							2
<i>Cygnus cygnus</i>		2							2
<i>Anser cygnoides</i>		3							3
<i>Anser fabalis</i>		59							59
<i>Anser albifrons</i>	7	1540	61	83	210		12	22	1935
<i>Anser anser</i>	97	80		1	1		5	2	186
domača gos / domestic goose		6					2		8
<i>Anser</i> sp.	310	221							531
<i>Tadorna tadorna</i>		1			1		1	35	38
<i>Cairina moschata</i>		6	3	1					10
<i>Aix sponsa</i>				1					1
<i>Aix galericulata</i>				3	2				5
<i>Anas penelope</i>	5	258	2		3		11	21	300
<i>Anas strepera</i>	2	36	12	6	3		10	7	76
<i>Anas crecca</i>	289	340	81	129	32	14	25	290	1200
<i>Anas platyrhynchos</i>	3338	7128	1831	4249	2045	315	2832	807	22.545
<i>Anas acuta</i>		3	1	2			8		14
<i>Anas clypeata</i>							2	75	77
<i>Netta rufina</i>				1					1
<i>Aythya ferina</i>	13	689	3	21	13			7	746
<i>Aythya nyroca</i>		1			2				3
<i>Aythya fuligula</i>	5	457	2	284	9		8	3	768
<i>Aythya marila</i>		8					2		10
<i>Aythya ferina</i> × <i>A. nyroca</i>				1					1
<i>Clangula hyemalis</i>		1					1		2
<i>Melanitta fusca</i>		16						8	24
<i>Bucephala clangula</i>	9	433		27	25		19	3	516
<i>Mergellus albellus</i>		36		1	2		2		41
<i>Mergus serrator</i>								57	57
<i>Mergus merganser</i>	44	208	81	187	25	3	53		601
domača raca / domestic duck		4	6	6			4	2	22
<i>Gavia stellata</i>		2		2					4
<i>Gavia arctica</i>	2			13				20	35
<i>Phalacrocorax carbo</i>	220	668	423	196	210	4	71	335	2127
<i>Phalacrocorax aristotelis</i>								58	58
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	16	272						8	296
<i>Botaurus stellaris</i>							1		1
<i>Egretta garzetta</i>								22	22
<i>Ardea alba</i>	134	170	6	28	25	2	20	20	405
<i>Ardea cinerea</i>	152	238	83	225	139	6	86	76	1005
<i>Ciconia ciconia</i>		3							3
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	27	135	4	137	177	19	21	19	539
<i>Podiceps cristatus</i>	2	39	25	22	16		1	119	224

Nadaljevanje tabele 3 / Continuation of Table 3

Vrsta / Species	1	2	3	4	5	6	7	8	Skupaj/ Total
<i>Podiceps grisegena</i>			1						1
<i>Podiceps nigricollis</i>		3						39	42
<i>Haliaeetus albicilla</i>	3	2					2		7
<i>Rallus aquaticus</i>		7	1			1	7	2	18
<i>Gallinula chloropus</i>	13	11	5	39	7	1	2	15	93
<i>Fulica atra</i>	120	924	221	477	226	9	13	742	2732
<i>Grus grus</i>	22	17		102					141
<i>Charadrius alexandrinus</i>								5	5
<i>Pluvialis squatarola</i>								1	1
<i>Calidris alpina</i>								62	62
<i>Calidris minuta</i>								9	9
<i>Gallinago gallinago</i>		4		4	47		14		69
<i>Numenius arquata</i>								13	13
<i>Actitis hypoleucos</i>		1			1			7	9
<i>Tringa ochropus</i>	12	12		2					26
<i>Tringa nebularia</i>								4	4
<i>Tringa totanus</i>								2	2
<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	2	1022	6	84	10	2	13	2320	3459
<i>Hydrocoloeus minutus</i>	1								1
<i>Larus melanocephalus</i>								7	7
<i>Larus canus</i>	6	1176	32	18			68	25	1325
<i>Larus fuscus</i>		1						1	2
<i>Larus michabellis</i>		306		5			1026	2250	3587
<i>Larus cachinnans</i>		269		1			1	1	272
<i>Larus michabellis / cachinnans</i>		8		9	7				24
<i>Larus sp.</i>					31				31
<i>Sterna sandvicensis</i>								32	32
<i>Asio flammeus</i>		4							4
<i>Alcedo atthis</i>	11	14	12	16	25	1	7	10	96
<i>Cinclus cinclus</i>	1	35	44	225	15		119		439
Skupaj / Total	5116	17.606	3018	6817	3904	381	4527	7594	48.963

podobne kot v drugih zimah z nizkimi temperaturami in snežno odejo v nižinah (relativno malo velikih belih čapelj, veliko sivih galebov itd.).

Štetje leta 2013 je zaznamovalo močno sneženje v dneh pred koncem tedna, v katerem je potekalo štetje. Debela snežna odeja je marsikje oteževala hojo vzdolž rek in dostop do nekaterih lokalitet, zato je bila pregledanost vodnih teles tokrat nekoliko slabša kot v minulih nekaj letih, po dolžini popisnih odsekov in številu lokalitet pa najbolj primerljiva s tisto v letih 2007 in 2008 (Božič 2007 & 2008A). Domnevno zaradi neugodnih vremenskih razmer (močno sneženje v velikem delu Evrope) se je med štetjem čez naše kraje selilo večje število gosi. Prevladovale so jate beločele gosi, ki so bile zabeležene na večini števnih območjih,

vključno z obalnim morjem.

Leta 2013 smo ponovno prešteli največ velikih žagarjev v okviru januarskih štetij vodnih ptic doslej, čeprav je bilo največje število zabeleženo samo na enem posameznem števnem območju, kjer se vrsta redno pojavlja (Savinja). So pa bila števila velikih žagarjev, v nasprotju z letom 2012, relativno velika na vseh števnih območjih, prvič doslej je bilo nekoliko večje število zabeleženo tudi na spodnji Savi. Rezultati iz leta 2013 potrjujejo domnevo preteklih januarskih štetij vodnih ptic, da Savinja, zlasti njen del na širšem celjskem območju, spada med najpomembnejša območja za velikega žagarja pri nas.

Zaradi termina štetja leta 2013 na vodnih telesih po Sloveniji ni bilo lova, z izjemo mejnega Ormoškega

jezera, kjer so hrvaški lovci v 14 dneh popolnoma razbili tik pred štetjem vzpostavljeno prenočišče treh vrst gosi. Število vodnih ptic na območju, ki je bilo opredeljeno kot Mednarodno pomembno območje za ptice (IBA) in z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (URADNI LIST RS 2004) opredeljeno kot Posebno območje varstva (SPA) SI5000011 Drava, je bilo četrtrič zapored manjše od 20.000. Tako ta del reke Drave v zadnjih štirih štetjih, tako kot že nekajkrat v prejšnjem desetletju, ni dosegal enega izmed kriterijev za opredelitev območja IBA/SPA.

Zahvala: Vsem popisovalcem, ki so šteli vodne ptice, in lokalnim koordinatorjem gre zasluga, da smo ponovno in sistematično hkrati popisali vse pomembnejše vodne površine v Sloveniji. Brez nesebičnega truda to ne bi bilo mogoče. Vsem najlepša hvala.

Leta 2013 so v januarskem štetju vodnih ptic sodelovali: Nataša Bavec, Ernest Bedič, Denis Cizar, Gregor Domanjko, Vinci Ferenčak, Franc Ferk, Jasmina Filipič, Igor Gajšek, Robi Gjergjek, Robert Hauko, Darko Ipša, Tamara Karlo, Janja Kočar, Igor Kolenko, Franc Kosi, Anton Lejko, Kristjan Malačič, Cvetka Marhold, Marjan Mauko, Alenka Paldauf, Mojca Plantan, Monika Podgorelec, Milan Rus, Srečko Tropenauer, Velimir Turk, Rozalija Vajdič, Branko Vajndorfer, Marjan Vaupotič, Željko Šalamun, Bernard Zanjekovič (**Mura**), Petra Arh, Smiljan Bačani, Tilen Basle, Dominik Bombek, Dejan Bordjan, Ema Božič, Domen Božič, Luka Božič, Katja Božičko, Franc Bračko, Nina Erbida, Iztok Erjavec, Maruša Fabčič, Blaž Ferlič, Angelca Fras, Stanko Jamnikar, Tamara Karlo, Rene Karner, Matjaž Kerček, Jure Kočevar, Aleksander Koren, Albin Kunst, Danica Kušter, Jasna Logar, Marjan Logar, Irena Matjašič Podhraški, Branko Pisanec, Alen Ploj, Zdravko Podhraški, Mojca Podlehnik, Matjaž Premzl, Jasmina Ramšak, Sarah Robič, Polona Rupnik, Andreja Slameršek, Igor Stražišnik, Aleš Tomažič, Tadej Trstenjak, Marjan Trup, Martina Trup, Vesna Trup, Andrej Valenti, Miroslav Vamberger, Davorin Vrhovnik (**Drava**), Žiga Arhar, Anja Artiček, Maruša Artiček, Žan Cmok, Blaž Čujež, Boštjan Deberšek, Davor Drobne, Jan Fidler, Anja Furdí, Martina Gajšek, Matej Gamser, Marjan Gobec, Tadej Gobec, Polona Gorišek, Mitja Gračner, Nejc Gubenšek, Ksenija Guček, David Hernavs, Julija A. Jovan, Nejc Kantužer, Marjana Kladnik, Jernej Klakočar, Melanija Klanjšek, Lucija Kokol, Lea Kokol Cvetič, Mojmir Kosi, Rok Krašovec, Miha Kronovšek, Danijel Kruljc, Tjaša Kruljc, Katja Lesjak, Barbara Lipnik, Maja Lipovšek, Renata Mastnak, Maks Mikša, Jure Novak, Valentina Novak, Jernej Ocvirk, Rok Ocvirk, OŠ Slivnica pri Celju, Denis Pevec, Rafko Pintar, Boštjan Pokorny, Blaž Pungeršek, Katja Pungeršek, Lucija Rožanc, Hana Skale Mastnak, Karmen Salobir, Gašper Škornik, Tjaša Štruc,

Klara Šuperger, Larisa Tanšek, Jure Tojnkó, Nastja Tovornik, Gabrijela Triglav Brežnik, Klara Urlep, Izak Užmah, Meta Zaluberšek, Daša Zeme, Maša Zeme, Laura Zendzianowsky, Dejan Žafran (**Savinja**), Kajetan Benedik, Blaž Blažič, Dejan Bordjan, Henrik Ciglič, Damijan Denac, Katarina Denac, Mitja Denac, Ana Dolenc, Andreja Dremelj, Luka Esenko, Dare Fekonja, Milan Gorjanc, Nataša Gorjanc, Janez Grašič, Jurij Hanzel, Meta Havliček, Vojko Havliček, Nika Hrabar, Jernej Jorgačevski, Uroš Jorgačevski, Barbara Kaiser, Andrej Kelbič, Aleš Klemenčič, Lana Klemenčič, Klemen Kmecl, Primož Kmecl, Urša Koce, Ivan Kogovšek, Ivica Kogovšek, Jernej Legat, Rado Legat, Nace Mihelič, Tomaž Mihelič, Sava Osole, Miha Podlogar, Aleksander Pritekelj, Katarina Prosenč Trilar, Žiga Iztok Remec, Tomaž Remžgar, Karin Rižner, Katarina Rogelj, Metod Rogelj, Rok Rozman, Mirko Silan, Dragana Stanojevič, Jošt Stergaršek, Sara Strajnar, Anton Štular, Tanja Šumrada, Rudolf Tekavčič, Davorin Tome, Tone Trebar, Tomi Trilar, Zlata Vahčič, Bert van der Geest, Barbara Vidmar, Jani Vidmar (**Zg. Sava**), Gregor Bernard, Gregor Bogovič, Tilen Bogovič, Alenka Bradač, Majda Bračika, Anamarija Cemič, Matic Centa, Matjaž Cizel, Angela Čuk, Zdravko Čuk, Ivan Esenko, Marjan Gobec, Andrej Hudoklin, David Kapš, Marinka Kastelic, Barbara Kink, Matic Kink, Dušan Klenovšek, Sven Klenovšek, Luka Krajnc, Joaquin Lopez Lopez, Irena Matjašič Podhraški, Marjan Manfreda, Valentina Mavrič Klenovšek, Petra Mohar, Rudi Omahen, Josip Otopal, Martina Peterlin Urbanč, Zdravko Podhraški, Terezija Potočar Korošec, Peter Požun, Katarina Požun Brinovec, Sandi Primc, Robert Rožaj, Dragana Stanojevič, Janko Šet, Pavel Šet, Stane Šmerc, Jani Vidmar, Branimir Vodopivec, Gašper Zalokar (**Sp. Sava**), Andrej Kelbič, Urša Koce, Aleksander Kozina, Marko Pezdirc, Borut Rubinič (**Kolpa**), Darjo Bon, Marjeta Cvetko, Boštjan Čibej, Igor Dakskobler, Bojana Fajdiga, Milan Fakin, Jernej Figelj, Martin Gerlič, Ajda Hain, Tomaž Hain, Gašper Kodele, Dean Kovač, Suzana Kovač, David Kovačič, Matej Kovačič, Albert Kravanja, Zvonko Kravanja, Peter Krečič, Sonja Marušič, Brigita Mingot, Bogdan Lipovšek, Horymir Ondračka, Maja Ondračka, Andrej Pavlovič, Nevenka Pfajfar, Rado Pfajfar, Slavko Polak, Miran Pregelj, Bia Rakar, Peter Razpet, Aljaž Rijavec, Erik Šinigoj, Viljana Šiškovič, Anže Škoberne, Drago Telič, Tomaž Velikonja (**Notranjska & Primorska**), Igor Brajnik, Krajinski park Sečoveljske soline, Bogdan Lipovšek, Borut Mozetič, Sandi Rožnik, Domen Stanič, Iztok Škornik, Dušan Šušteršič, Al Vrezec, Petra Vrh Vrezec (**Obala**).

Lokalni koordinatorji leta 2013 so bili: Željko Šalamun (Mura), Luka Božič (Drava, Savinja), Katarina Denac, Vojko Havliček, Tomaž Mihelič (Zg. Sava), Andrej Hudoklin, Dušan Klenovšek (Sp. Sava), Borut Rubinič (Kolpa, Obala), Jernej Figelj (Notranjska & Primorska).

Summary

In 2013, the Waterbird Census (IWC) was carried out on 19 and 20 Jan. Waterbirds were counted on all larger rivers, on the entire Slovenian Coastland and on most of the major standing waters in the country. During the census, in which 273 observers took part, 401 sections of the rivers and coastal sea with a total length of 1,365.3 km and 174 other localities (129 standing waters and 45 streams) were surveyed. Altogether, 48,963 waterbirds belonging to 68 species were counted. This is the lowest number of waterbirds recorded after the 2004 census but, together with the years 2008 and 2010, also the highest number of species ever recorded in Slovenia during the IWC. The greatest numbers of waterbirds were counted in the Drava count area, i.e. 17,606 individuals (36.0% of all waterbirds in Slovenia). By far the most numerous species was Mallard *Anas platyrhynchos* (46.0% of all waterbirds), followed by Yellow-legged Gull *Larus michabellis* (7.3% of all waterbirds), Black-headed Gull *Chroicocephalus ridibundus* (7.1% of all waterbirds), Coot *Fulica atra* (5.6% of all waterbirds) and Cormorant *Phalacrocorax carbo* (4.3% of all waterbirds). The number 1,000 of the counted individuals was also surpassed by Mute Swan *Cygnus olor*, White-fronted Goose *Anser albifrons*, Common Gull *Larus canus* and Grey Heron *Ardea cinerea*. Among the rarer recorded species, the Tundra Swan *Cygnus columbianus bewickii* (registered for the first time during the January Waterbird Censuses and only for the third time ever in Slovenia) should be given a special mention. Numbers of the following species were the highest so far recorded during the IWC: White-fronted Goose, Pintail *Anas acuta*, Goosander *Mergus merganser* and Crane *Grus grus*. Numbers of the following species were the lowest so far recorded during the IWC: Tufted Duck *Aythya fuligula*, Goldeneye *Bucephala clangula*, Cormorant, Little Egret *Egretta garzetta*, Little Grebe *Tachybaptus ruficollis*, Coot and Green Sandpiper *Tringa ochropus*.

Literatura

- Božič, L. (2002): Zimsko štetje mokožev *Rallus aquaticus* v Sloveniji. – *Acrocephalus* 23 (110/111): 27–33.
- Božič, L. (2005): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2004 in 2005 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 26 (126): 123–137.
- Božič, L. (2006): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2006 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 27 (130/131): 159–169.
- Božič, L. (2007): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2007 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 28 (132): 23–31.

- Božič, L. (2008A): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2008 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (136): 39–49.
- Božič, L. (2008B): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2009 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (138/139): 169–179.
- Božič, L. (2010): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2010 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 31 (145/146): 131–141.
- Božič, L. (2011): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2011 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 67–77.
- Božič, L. (2012): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2012 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 33 (152/153): 109–119.
- CEGNAR, T. (2012): Podnebne razmere v decembru 2012. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 19 (12): 3–23.
- CEGNAR, T. & GORUP, T. (2013): Podnebne razmere v januarju 2013. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 20 (1): 3–24.
- HANŽEL, J. & D. ŠERE (2011): Seznam ugotovljenih ptic Slovenije s pregledom redkih vrst. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 143–203.
- MARKOŠEK, J. (2013): Razvoj vremena v januarju 2013. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 20 (1): 25–31.
- STROJAN, I. (2012): Pretoki rek v decembru 2012. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 19 (12): 71–74.
- STROJAN, I. (2013): Pretoki rek v januarju 2013. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 20 (2): 59–62.
- ŠTUMBERGER, B. (1997): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1997 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 18 (80/81): 29–39.
- ŠTUMBERGER, B. (1998): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1998 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 19 (87/88): 36–48.
- ŠTUMBERGER, B. (1999): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1999 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 20 (92): 6–22.
- ŠTUMBERGER, B. (2000): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2000 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 21 (102/103): 271–274.
- ŠTUMBERGER, B. (2001): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2001 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 22 (108): 171–174.
- ŠTUMBERGER, B. (2002): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2002 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 23 (110/111): 43–47.
- ŠTUMBERGER, B. (2005): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2003 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 26 (125): 99–103.
- URADNI LIST RS (2004): Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (no. 49/04).

Prispelo / Arrived: 14. 1. 2014

Sprejeto / Accepted: 24. 2. 2014

DODATEK 1 / APPENDIX 1

Število prešteti vodnih ptic v januarjem številu leta 2013 v Sloveniji (M – Mura, ŠČ – Ščavnica, LD – Ledava, MR – Mura razno: jezera, ribniki, gramoznice, mrtvice in potoki v Pomurju ter bližnji okolici, DA – Drava Alpe: meja z Avstrijo pri Libeličah – Selnica ob Dravi, MM – Meža in Mislinja, D – Drava: Selnica ob Dravi – meja s Hrvaško pri Središču ob Dravi, DV – Dravinja, P – Pesnica, DPP – Dravsko in Ptujško polje: ribniki, gramoznice, kanali, potoki in polja na Dravskem in Ptujškem polju ter bližnji okolici, S – Savinja, ŠAL – Šaleška jezera: Škalsko, Velenjsko in Šoštanjško jezero, SR – Savinja razno: jezera, ribniki, manjše reke in potoki na Savinjski ravni ter v bližnji okolici, ZGS – zgornja Sava: Sava Bohinjka, Sava Dolinka, Sava do Gornje Save (Kranj), SOR – Selška Sora, Poljanska Sora in Sora, SRS – srednja Sava: Gornja Sava (Kranj) – Breg pri Litiji, KBI – Kamniška Bistrica, LB – Ljubljana, SAR – Savska ravan: jezera, gramoznice, manjše reke in potoki na Savski ravni, LBA – Ljubljansko barje: jezera, ribniki, kanali in potoki na Ljubljanskem barju, SSO – Sava soteska: Breg pri Litiji – Zidani Most, SS – spodnja Sava: Zidani Most – meja s Hrvaško, MI – Mirna, K – Krka, ST – Sotla, SSR – spodnja Sava razno: jezera, ribniki, gramoznice in potoki na Krški ravni ter bližnji okolici, KO – Kolpa, KOR – Kolpa razno: jezera, manjše reke in potoki na Kočevskem in v Beli krajini, SO – Soča, I – Idrija, VI – Vipava, VID – Vipavska dolina: jezera, glinokopi in potoki v Vipavski dolini, NOT – Notranjska: notranjska kraška polja in ponikalnice, Cerkniško jezero, RE – Reka, O – Obala: slovensko obalno morje, OS – Obala soline: Sečoveljske in Strunjske soline, OZ – Obala zatok: Škocjanski zatok, OR – Obala razno: reke in stoječe vode v Koprskih brdih). Število vodnih ptic, ki so bile v celoti preštete na prenočiščih, je označeno s krepkim tiskom.

The number of waterbirds counted during the January 2013 waterbird census (IWC) in Slovenia (M – Mura, ŠČ – Ščavnica, LD – Ledava, MR – Mura other: lakes, fishponds, gravel pits, oxbows and streams in Pomurje and its immediate vicinity, DA – Drava Alps: from border with Austria at Libeliče to Selnica ob Dravi, MM – Meža and Mislinja, D – Drava: from Selnica ob Dravi to the border with Croatia at Središče ob Dravi, DV – Dravinja, P – Pesnica, DPP – Dravsko polje and Ptujško polje: fishponds, gravel pits, channels, streams and fields on Dravsko and Ptujško poljes and in their immediate vicinity, S – Savinja, ŠAL – Šaleška jezera: Škalsko, Velenjsko and Šoštanjško Lakes, SR – Savinja other: lakes, fishponds, small rivers and streams on Savinja plain and along it, ZGS – Upper Sava: Sava Bohinjka, Sava Dolinka, Sava to Kranj, SOR – Selška Sora, Poljanska Sora and Sora, SRS – Middle Sava: from Kranj to Breg pri Litiji, KBI – Kamniška Bistrica, LB – Ljubljana, SAR – lakes, gravel pits, small rivers and streams on Sava plain, LBA – lakes, fishponds, channels and streams on Ljubljansko barje, SSO – Sava gorge: from Breg pri Litiji to Zidani Most, SS – Lower Sava: from Zidani Most to the border with Croatia, MI – Mirna, K – Krka, ST – Sotla, SSR – Lower Sava other: lakes, fishponds, gravel pits and streams on Krško plain and nearby, KO – Kolpa, KOR – Kolpa other: lakes, small rivers and streams in Kočevsko region and Bela krajina, SO – Soča, I – Idrija, VI – Vipava, VID – lakes, gravel pits and streams in Vipava Valley, NOT – Notranjska: karst fields and disappearing streams, Cerkniško jezero (Lake Cerknica), RE – Reka, O – Slovene coastal sea, OS – Coastal salt pans: Sečovelje and Strunjan salt pans, OZ – Škocjanski zatok, OR – other localities on the coastland: rivers and standing waters in Koprška brda). The number of waterbirds counted entirely at their roosting places is denoted in bold.